

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul central (V.Cupcea)

instanța de apel:Curtea de Apel Chișinău (A.Bostan, V.Negru, A.Pahopol)

ÎNCHEIERE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vin”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vin”, în proces de insolabilitate împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vin” și a fost menținută hotărârea din 23 octombrie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul central,

c o n s t a t ă:

La data de 16 februarie 2015, Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vin”, în proces de insolabilitate, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea deciziei nr. 2872/440 din 07.10.2014 cu privire la inițierea controlului fiscal, a deciziei nr. 2049-C din 12.11.2014 asupra cazului de încălcare a legislației, a actului de control nr. 5-663549 cu nr.3-527249 din 23.10.2014 ca fiind ilegale, și anularea deciziei nr. 2442-C din 23.12.2014 pe marginea contestării deciziei nr. 2094-C din 12.11.2014, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea acțiunii a indicat că, Inspectoratul Fiscal de stat Orhei prin alin.(1) al dispozitivul deciziei nr.2094-C din 12.11.2014, a dispus încasarea de la S.A. „Orhei-Vin”, restanța la buget în sumă de 6 419 236 de lei. La adoptarea acestei decizii nu s-a luat în considerare hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Orhei din 17.12.2013, conform căreia, au fost declarate nule actul de control al IFS Orhei nr. 5-658260 din 28.06.2013, decizia IFS Orhei nr.1653-C din 12.08.2013 și decizia IFS Orhei nr. 2451-C din 24.10.2013, toate în partea aplicării amenzii în mărime de 1 655 539 de lei privind nerepatrierea în termen a mijloacelor bănești din exportul de mărfuri și în partea excluderii trecerii în cont a TVA în mărime de 230 000 de lei.

Hotărârea Judecătoriei Orhei, a devenit irevocabilă la data de 17.01.2014, însă a fost ignorată de IFS Orhei la emiterea deciziei nr. 2094-C din 12.11.2014.

Astfel, decizia nr. 2094-C din 12.11.2014 în această parte este ilegală, totodată fiind ilegală și încasarea majorărilor de întârziere și a amenzilor stabilite în cap. V și VI ale deciziei contestate, în sumă totală de 320 454 de lei. Nefiind de acord cu decizia nr.2094-C din 12.11.2014, reclamantul s-a adresat către IFS Orhei cu cererea prealabilă din 03.12.2014, solicitând anularea deciziei nr. 2094-C din 12.11.2014 și a actului de control care a stat la baza acesteia.

Cererea prealabilă a fost respinsă prin decizia nr. 2442-C din 23.12.2014, iar pe pe contul 12312 (Amenzi pentru nerepatrierea la termen a încasărilor valutare) figurează suma amenzilor de 1 565 539 de lei, anulată prin hotărârea irevocabilă a Judecătorei Orhei.

A relatat că cu răspunsul pârâtului (Decizia nr. 2442-C din 23.12.2014) a făcut cunoștință la data de 14.01.2015.

Prin cererea de completare a acțiunii din 17.06.2015, reclamantul a indicat că, IFS Orhei a efectuat un control la S.A. „Orhei-Vin” în luna iunie 2013, rezultatele controlului fiind fixate în actul de control nr.5-658260 din 28.06.2013.

A menționat că conform dispoziției HG nr.395 din 01.04.2003, următorul control al S.A.„Orhei-Vin” urma a fi efectuat nu mai devreme de luna iunie 2015. Astfel, controlul efectuat de către IFS Orhei în perioada 07.10.2014 - 23.10.2013, a ignorat prevederile HG nr. 395 din 01.04.2003, iar decizia IFS Orhei nr.2094-C din 12.11.2014, a fost emisă în baza unui control ilegal, ceea ce a dus la nulitatea acestei decizii.

A susținut că, prin pct. 1 lit. „a” și „c” din decizia contestată pârâtul a stabilit că în baza „Vama” nu sunt înregistrate careva exporturi, de către reclamant neîntemeiat a fost declarat cu cota „0” sumele impunătoare și ca rezultat reclamantul a diminuat TVA aferentă livrărilor în suma totală de 130 257 de lei, dintre care: în luna martie 2013 nu au fost declarate 329 731 de lei, ceea ce a dus la nedeclararea TVA în sumă de 65 946 de lei; în luna mai 2013 nu au fost declarate 321 550 de lei, ceea ce a dus la nedeclararea TVA în sumă de 64311 lei.

A indicat că nu este de acord cu aceasta deoarece exporturile respective au avut loc, fapt confirmat prin declarațiile vamale și alte documente, care au fost prezentate de către Biroul Vamal Cahul. Ca urmare, sunt neîntemeiate lit.„a” și „c” din pct. 1 al Deciziei, precum și este incorect alin. IV pct. 1 din dispozitivul deciziei în partea ce ține de încasarea TVA în sumă de 130 257 de lei.

Nu este de acord cu afirmațiile din pct. 5 alin. 1 al deciziei contestate precum că de către contribuabil au fost atribuite la deduceri cheltuieli ce nu țin de activitatea de întreprinzător în sumă de 72 700 de lei (produse alimentare), deoarece în anul 2013 SA „Orhei-Vin” a decis să diversifice afacerea prin deschiderea unei ospătăriei în incinta fabricii de vin. Această activitate este una de întreprinzător și, deducerea acestor cheltuieli, ordinare și necesare, este expres prevăzută de art.24 alin.(1) din Cod fiscal: se permite deducerea cheltuielilor ordinare și necesare, achitate sau suportate de contribuabil pe parcursul anului fiscal, exclusiv în cadrul activității de întreprinzător. Produsele alimentare erau folosite în procesul de preparare a alimentelor destinate comercializării în incinta ospătăriei.

A declarat că sunt neîntemeiate concluziile pârâtului în privința sumei de 72 700 de lei și în această parte este ilegal alin. II din dispozitivul deciziei contestate.

La fel, nu este de acord cu pct.5 alin.2, precum că de către contribuabil în anul 2013 a fost atribuită la deduceri în evidența financiară suma de 69 182 de lei și în suma de 9 157 de lei, fără să dispună de document justificativ, întrucât SA „Orhei-Vin”, la efectuarea decontărilor bănești, a respectat prevederile obligatorii ale legislației în vigoare și a eliberat bonurile de plată.

Ca urmare, sunt neîntemeiate concluziile pârâtului în privința sumelor de 69 182 lei și 9 157 de lei și, în această parte este ilegal alin. II din dispozitivul Deciziei contestate.

A susținut că în ce privește pct.5 alin.4 din decizia contestată, conform registrelor contabile, au fost atribuite la deduceri cheltuieli ce țin de dobânda sporită de credit în suma totală de 584 350 de lei și cheltuieli de evaluare a creditului în sumă de 949 114 lei.

A menționat că creditul nu este un mijloc fix și încălcarea nu a fost stabilită deoarece în registrele contabile, S.A.„Orhei-Vin” are dreptul să atribuie la deduceri aceste sume. Astfel, sunt neîntemeiate concluziile pârâtului în privința sumei de 1 533 464 de lei și în această parte este ilegal alin. II din dispozitivul deciziei contestate.

Prin cererea de concretizare a cerințelor din 02.11.2016, reclamantul, suplimentar a menționat că în ședința de judecată de către pârât a fost prezentată decizia privind inițierea controlului fiscal nr.872/440 din 07.10.2014, prin care s-a dispus efectuarea controlului fiscal la S.A. „Orhei-Vin” de către inspectorul Ciubotarii Zinaida în perioada 01.01.2013 până la 01.08.2014.

A indicat că decizia privind inițierea controlului fiscal nr.2872/440 din 07.10.2014 este ilegală și urmează a fi anulată de către instanța de judecată deoarece controalele fiscale se efectuează numai în baza deciziei (scrise).

Contrar prevederilor legale, decizia privind inițierea controlului fiscal nr.2872/440 din 07.10.2014 nu indică tipul controlului și scopul acestuia, aspecte ce urmează a fi examinate în cadrul controlului, precum și termenul de efectuare a controlului. Cu atât mai mult, organul fiscal nu a justificat necesitatea inițierii unui control fiscal în condițiile în care IFS Orhei a efectuat controlul total al S.A.„Orhei-Vin”, în luna iunie 2013 pe perioada de activitate 01.01.2010 până la 31.03.2013 în urma căruia a fost întocmit actul nr.5-658260.

Prin urmare, decizia privind inițierea controlului fiscal nr.2872/440 din 07.10.2014 urmează a fi anulată, deoarece la emiterea acesteia nu au fost respectate prevederile legale.

Astfel, reclamantul, la data de 15.10.2016 în adresa IFS Orhei a înaintat cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei nr. 2872/440 din 07.10.2014 privind inițierea controlului fiscal în privința S.A. „Orhei-Vin”, ca fiind una ilegală. Prin răspunsul din data de 16.11.2016 cu nr. 74-3/10152, cererea prealabilă a rămas neexaminată, fiind invocat motivul termenului de prescripție indicat, fapt pentru care nu este de acord deoarece decizia în cauză a fost adusă la cunoștință abia la data de 04.10.2016 în cadrul ședinței de judecată.

Reclamantul solicită anularea deciziei nr. 2872/440 din 07.10.2014 cu privire la inițierea controlului fiscal, a deciziei nr. 2049-C din 12.11.2014 asupra cazului de încălcare a legislației, a actului de control nr. 5-663549 cu nr.3-527249 din 23.10.2014 ca fiind ilegale, și anularea deciziei nr. 2442-C din 23.12.2014 pe marginea contestării deciziei nr. 2094-C din 12.11.2014, ca fiind neîntemeiată.

Prin hotărârea din 23 octombrie 2017 a Judecătorei Orhei, (sediul central) acțiunea a fost respinsă ca fiind tardivă.

Prin decizia din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vin” și a fost menținută hotărârea din 23 octombrie 2017 a Judecătorei Orhei, sediul central.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond.

Instanța de apel a reținut că, faptul recepționării de către S.A. „Orhei-Vin” a deciziei nr.2442-c la data de 23.12.2014 se confirmă prin avizul poștal de recepție a corespondenței nr.45517 din 24.12.14, pe când reclamantul s-a adresat în instanța de judecată abia la data de 16.02.2015, respectiv, cu expirarea termenului legal de prescripție de 30 zile de la data comunicării acestora, care a expirat la 23.01.2015. (f.d.59, vol.II)

În sensul dat, instanța de apel a apreciat critic argumentul apelantului cu privire la faptul că decizia nr.2442-c din 23.12.2014 a fost adusă la cunoștință administratorului procedurii de insolvență la data de 01.01.2015 și termenul de adresare în judecată curge de la data de 16.01.2015, or, la data de 29.12.2014 de către contabilul S.A.„Orhei-Vin”, Olga Cravenco, a fost recepționată decizia nr.2442-c din 23.12.2014.

Mai mult, cu toate că persoana ce a recepționat corespondența nu a indicat numele său, aplicând doar semnătura, faptul că semnătura de pe avizul de recepție a corespondenței aparține contabilei Olga Cravenco se confirmă prin actul de ridicare a documentelor din 13.10.2014, care la fel este semnat de ea, doar că este indicat și numele și funcția deținută. (f.d.59, 107 Vol.II).

Instanța de apel a relatat că reclamantul nu a solicitat repunerea în termenul de prescripție și nu a expus careva motive întemeiate pentru repunerea în termen a cererii de chemare în judecată, motiv din care, este imposibilă aplicarea art.279 alin.(1) Cod civil, care stabilește că, în cazuri excepționale, dacă instanța de judecată constată că termenul de prescripție nu este respectat datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului, dreptul încălcat al persoanei este apărât.

La 16 ianuarie 2019, Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vin” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia

să fie aplicată.

S-a invocat în recurs că instanțele ierarhic inferioare au aplicat termenul de prescripție în ce privește controlul legalității deciziei nr.2094-C din 12 noiembrie 2014 și deciziei nr.2442-C din 23 decembrie 2014, însă au ignorat faptul că în speță s-a solicitat verificarea legalității deciziei nr.2872/440 din 07 octombrie 2014, care a fost adusă la cunoștință la 04 octombrie 2016, asupra căruia nu s-a invocat termenul de prescripție.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expedit în adresa participanților la proces copia deciziei integrale la 16 noiembrie 2018 (f.d.220), însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia. Prin urmare, recursul declarat la data de 16 ianuarie 2019 se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vin” este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vin”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are

caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vin”, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vin”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru